

Sygn. akt **IC 2206/20**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 marca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Chłopecka
Protokolant:	Starszy sekretarz sądowy Paulina Bondel

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2021 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa **L. B.**

przeciwko (...) **Związkowi (...) z siedzibą w W.**

o zapłatę

orzeka:

I. oddala powództwo,

II. nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania na rzecz pozwanego.

Sygn. akt: IC 2206/20

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 31 marca 2020 roku skierowanym przeciwko (...) Związkowi (...) powód L. B. wniósł o :

1. zasądzenie od pozwanego kwoty 248.725 zł na którą składały się:

a) zwaloryzowana renta od sierpnia 2017 roku do marca 2020 roku w wysokości 227.840,10 zł;

b) ustawowe odsetki za opóźnienie (na podstawie art. 481§ 2 k.c.);

2. zasądzenie od pozwanego zwaloryzowanej renty w kwocie 7.351,58 zł miesięcznie od kwietnia 2020 roku zasądzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach w dniu 30 grudnia 2010 roku –sygn. IIC 327/08;

3. coroczną waloryzację wysokości renty o wskaźnik inflacji publikowany przez Główny Urząd Statystyczny.

W uzasadnieniu pozwu powód L. B. wskazał, iż w dniu 3 kwietnia 1995 roku podczas powrotu z zawodów o Puchar Świata w B. uległ wypadkowi samochodowemu, którego sprawcą według powoda był pozwany (...) Związek (...) z siedzibą w W.. Za skutki wypadku na mocy umowy ubezpieczenia OC (polisa nr (...)) zawartej w dniu 15 grudnia 1994 roku pomiędzy (...) Związkiem (...) a (...) S.A. odpowiadał ubezpieczyciel. Zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela ograniczony był do wysokości sumy gwarancyjnej, która wygasła z dniem wniesienia pozwu przez (...) S.A. do Sądu Okręgowego w Gliwicach.

W odpowiedzi na pozew z dnia 19 października 2020 roku pozwany (...) Związek (...) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany zakwestionował powództwo co do zasady, jak i co do wysokości. W pierwszej kolejności pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia. Pozwany dodał, iż jak dotąd nie był stroną postępowania, w którym ustalono wysokość zobowiązania rentowego wobec powoda, dlatego też brak jest zdaniem pozwanego podstaw do dochodzenia waloryzacji renty zasądzonej wyrokiem od innego podmiotu / odpowiedź na pozew k.110-116/.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska w sprawie, z tym że powód jako podstawę prawną dochodzonego przez niego powództwa wskazał art. 436 § 1 k.c. w związku z art. 435 § 1 k.c. w związku z art. 444 § 2 k.c. /pismo powoda k. 147, protokół rozprawy k. 159-159v./.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 3 kwietnia 1995 roku powód L. B. uległ wypadkowi komunikacyjnemu jako pasażer pojazdu marki I. należącego do (...) Związku (...) w W.. Pojazd był ubezpieczony w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia OC w Towarzystwie (...) S.A. z siedzibą w W. na podstawie umowy z dnia 15 grudnia 1994 roku. W dacie obowiązywania umowy pozostawało w mocy rozporządzenie z dnia 9 grudnia 1992 roku w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz.U. nr 96 poz. 475). Art. 10 powołanego rozporządzenia wskazywał sumę gwarancyjną w kwocie 11,5 mld złotych (obecnie 1.150.000 zł po denominacji) /okoliczności bezsporne/.

W wyniku wypadku powód doznał urazu czaszkowo-mózgowego w postaci ran tłuczonych powłok głowy połączonych z ciężkim stopniem wstrząśnienia mózgu, stłuczenia klatki piersiowej, uszkodzenia śledziony i jelita grubego z krwotokiem do jamy otrzewnej, złamania kości podudzia lewego wieloodłamowego złamania V kości śródstopia prawego, zranień palca III, ręki prawej z uszkodzeniem pasma środkowego prostowników /**dowód:** wyrok z uzasadnieniem k. 119-124/.

Wyrokiem z dnia 30 grudnia 2010 roku wydanym w sprawie oznaczonej sygn. akt II C 327/08 Sąd Okręgowy w Katowicach zasądził od Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda L. B. rentę w wysokości 6.287,11 zł miesięcznie /**dowód:** wyrok k. 21/.

Wobec wyczerpania się sumy gwarancyjnej (...) S.A. wniosła do Sądu Okręgowego w Katowicach pozew o uchylenie z dniem 1 czerwca 2015 roku obowiązku rentowego nałożonego na nią prawomocnym wyrokiem. Wyrokiem z dnia 9 listopada 2015 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach w sprawie IC 207/15 uchylił z dniem 1 czerwca 2015 roku obowiązek wypłacania przez Towarzystwo (...) Spółkę Akcyjną w W. na rzecz L. B. renty zasądzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 30 grudnia 2010 roku, sygn. IIC 327/08, w miejsce renty wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 17 marca 2004 roku, sygn. akt IIC 190/02, zmienionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 lipca 2005 roku, sygn. akt IACa 1210/04 /**dowód:** wyrok k. 9/.

Na skutek apelacji L. B. Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 28 września 2016 roku zmienił zaskarżony wyrok, w ten sposób, że powództwo o uchylenie obowiązku rentowego oddalił. Sąd Apelacyjny w Katowicach potwierdził bezsporność wyczerpania sumy gwarancyjnej, wskazując że właściwym trybem do dochodzenia przez (...) S.A. roszczenia jest powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego oparte na treści art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. /**dowód:** wyrok z uzasadnieniem k. 10-20/.

Mając na uwadze wytyczne wskazane przez Sąd Apelacyjny w Katowicach (...) S.A. z siedzibą w W. wystąpiła do Sądu Okręgowego w Gliwicach o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego tj. wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 30 grudnia 2010 roku, sygn. akt II C 327/08, zaopatrzonego co do punktu drugiego w klauzulę wykonalności z dnia 28 marca 2017 roku, zasądzającego od powoda na rzecz pozwanego L. B. rentę w kwocie po 6 287,11 zł miesięcznie oraz zasądzenie kosztów procesu. Wyrokiem z dnia 23 marca 2018 roku Sąd Okręgowy w

Gliwicach pozbawił wykonalności w zakresie punktu drugiego wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 30 grudnia 2010 roku wydany w sprawie o sygn. akt II C 327/08, któremu postanowieniem z dnia 28 marca 2017 roku nadano klauzulę wykonalności, zasądzający od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz L. B. rentę w kwocie 6.287,11 zł /**dowód:** wyrok z uzasadnieniem k. 23-25/.

Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2018 roku wydanym w sprawie VACa 232/18 Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił apelację L. B. od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 23 marca 2018 roku /**dowód:** wyrok z uzasadnieniem k. 26-32/.

Powód L. B. w chwili obecnej ma 60 lat. Utrzymuje się z renty z ZUS-u w wysokości 874 zł miesięcznie. Od dnia wypadku powód poddaje się rehabilitacji, którą wykonuje samodzielnie. W przyszłości czekają go 3 zabiegi operacyjne /**dowód:** zeznania powoda L. B. k. 130-131/.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o powołane dokumenty zawarte w aktach sprawy niniejszej oraz na podstawie zeznań powoda L. B., które uznał za wiarygodne, bowiem ich prawdziwość nie była kwestionowana przez strony, nie budziła także wątpliwości Sądu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo podlega oddaleniu w całości.

Strona pozwana podniosła w odpowiedzi na pozew zarzut przedawnienia roszczenia w całości, który to zarzut wymaga zbadania w pierwszej kolejności. Zgodnie bowiem z art. 117 § 2 zdaniem pierwszym k.c. po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia.

L. B. w piśmie z dnia 4 stycznia 2021 roku wskazał jednoznacznie, że podstawą prawną dochodzonego przez niego roszczenia jest art. 436 § 1 k.c. w związku z art. 435 § 1 k.c. w związku z art. 444 § 2 k.c.

Analiza okoliczności faktycznych powództwa prowadzi do wniosku, że niezależnie od tego, jaką podstawą prawną żądania L. B. zostałyby przyjęte w niniejszej sprawie, zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego jest skuteczny.

Zasady przedawnienia roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym zostały przez ustawodawcę określone w art. 442¹ k.c. Zgodnie z § 1 zdaniem pierwszym tego przepisu roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Wobec tego ustalenie wiedzy poszkodowanego o szkodzie stanowi przypisywanie mu świadomości wystąpienia szkody. W ocenie Sądu powzięcie wiedzy o powstaniu szkody polegającej na utracie zdrowia zachodzi wtedy, gdy poszkodowany dowiedział się po raz pierwszy, że został trwale pozbawiony możliwości zarobkowania. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że poszkodowany musi mieć świadomość szkody w ogóle, bez konieczności jej precyzyjnego obliczania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1998 roku, sygn. akt II UKN 543/97).

Powód wiąże powstanie szkody z wypadkiem z dnia 3 kwietnia 1995 roku, kiedy to jako pasażer samochodu marki I., będącym własnością (...) Związku (...) w W. doznał poważnych urazów wielonarządowych.

W ocenie Sądu przyjęć należy, że powód o szkodzie dowiedział się z chwilą wypadku. Zgodnie ze zgromadzonym materiałem dowodowym powód był świadom, kto jest właścicielem pojazdu, zaś ta wiedza umożliwiła mu dochodzenie roszczeń od ubezpieczyciela. Tym samym roszczenie powoda przedawniło się po 3 kwietnia 1998 roku.

Gdyby nawet przyjąć 10 letni termin przedawnienia określony w zd. 2 §1 art. 442¹ k.c. to również zarzut przedawnienia zgłoszony przez pozwanego jest trafiony, gdyż od dnia wypadku upłynęło już 26 lat.

Na marginesie należy wskazać, iż pozwany (...) Związek (...) nie był sprawcą wypadku, jak to twierdził powód, lecz był posiadaczem pojazdu, który posiadał ważną polisę ubezpieczenia OC.

W omawianym w niniejszej sprawie stanie faktycznym zarówno pozwany, jak i ubezpieczyciel odpowiadali za szkodę in solidum. W takim przypadku znajduje zastosowanie art. 372 k.c, który stanowi że przerwanie lub zawieszenie biegu przedawnienia w stosunku do jednego z dłużników solidarnych nie ma skutku względem współdłużników. Tak więc przerwanie biegu przedawnienia względem (...) S.A. nie miało skutku wobec pozwanego (...) Związku (...).

Z kolei gdyby odpowiedzialność pozwanego (...) Związku (...) miała zostać oparta na podstawie przepisów o niewykonaniu lub nienależytym wykonaniu zobowiązania, to wskazać należy, że roszczenia z tego tytułu przedawniają się zgodnie z ogólną regułą wynikającą z art. 117 i n. k.c. Oznacza to przede wszystkim, że stosownie do art. 118 k.c. termin ich przedawnienia wynosi dziesięć lat, a ewentualnie – trzy lata, jeśli są one związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. W niniejszym przypadku, podnoszone przez powoda niewłaściwe rozliczenie ma związek z umowami kredytu zaciągаныmi na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej, co determinuje wystąpienie w niniejszej sprawie terminu trzyletniego.

Tym samym należało przyjąć, że dochodzone niniejszym postępowaniu roszczenie powoda o zapłatę renty uległo przedawnieniu w całości, a zarzut pozwanego w tej mierze okazał się słuszny. W związku z powyższym powództwo należało oddalić w całości, o czym orzeczono w punkcie I wyroku.

Sąd mając na względzie obecną trudną sytuację powoda wskazuje, że powód ma prawną możliwość dochodzenia swoich roszczeń w związku z wypadkiem któremu uległ w 1995r. Albowiem 28 września 2019r. weszła w życie ustawa z 19 lipca 2019r. o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006r. (Dz.U. z 2019r., poz. 1631). Po wyczerpaniu sumy gwarancyjnej powód ma możliwość wystąpienia do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego celem realizacji przez ten podmiot obowiązku rentowego. Ponadto powód może wystąpić przeciwko ubezpieczycielowi o podwyższenie sumy gwarancyjnej. W judykaturze ugruntowany jest pogląd, że w sprawach o odszkodowanie z umowy ubezpieczenia, w której ustalona jest górna granica odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń, dopuszczalne jest stosowanie art. 357¹ § 1 k.c. Dla zastosowania powyższej instytucji nie ma znaczenia, że powództwem wystąpi nie ubezpieczony, lecz poszkodowany.

O kosztach procesu Sąd postanowił na podstawie art. 102 k.p.c. uznając, że ze względu na podstawę faktyczną powództwa i charakter zgłoszonego żądania zasadne jest nieobciążanie powoda tymi kosztami, które w normalnym toku rzeczy powinien on ponieść, jako strona przegrywająca proces. Sąd uwzględnił podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia. Przed procesem zaś powód miał jednak prawo sądzić, że pozwany również ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku z dnia 3 kwietnia 1995 roku. To przekonuje Sąd o tym, aby przypadek powoda potraktować jako szczególny i uzasadniający zastosowanie dobrodziejstwa wynikającego z treści art. 102 k.p.c. o czym postanowiono w pkt II wyroku.